

Články o násilnostech spáchaných na německých občanech na Ostravsku po válce v roce 1945, zveřejněné v příloze DNE 11., 18. a 25. května 1996, vyvolaly mimořádnou odezvu čtenářů. Zvonily telefony, pošta nám doručila přes dvě desítky dopisů, několik čtenářů přišlo do redakce osobně. Pokusíme se aspoň některé názory čtenářů tlumočit.

MEČISLAV BORÁK

Těch souhlasných nebylo mnoho, i když víme, že kritikové se ozývají obvykle mnohem častěji. Velmi nás potěšila důvěra jednoho občana německé národnosti, který byl v táboře jako mladistvý internován a podal o tom vzrušující svědectví, jež ve zkrácené verzi otiskujeme. Ani se nedivíme, že chtěl zůstat v anonymitě, vždyť už k pouhému svědectví byl zapotřebí notný kus odvahy. Podobně trval na své anonymitě občan, který nám přišel sdělit, že Němce nemá rád a přeje jim osud, který si za to, co napáchali, plně zasloužili. Přišel však potvrdit, že paní Moškořová, zavražděná českými gardisty, si takový osud nezasloužila, protože právě ona zachránila Staříč před masovou německou odvetou za zabití jejího manžela, jež byla nacisty již připravována.

Jiný čtenář, který viděl masakrování Němců v Zábřehu na Moravě a znal i poměry v ostravských táborech Hanke a Mexiko, nám poděkoval za otevřené názory a „odvahu říct našim spoluobčanům pravdu do očí“. Zároveň se omluvil, že se nepodepsal: „Nebyl jsem nikdy hrdina.“ Další nepodepsaný čtenář nás upozornil na svědka, který by prý mohl ze svých zkušeností osvětlit poměry v táboře Hanke. Varoval nás, abychom jeho dopis nedávali z ruky a raději ho někam ukryli, „aby ho našly až příští generace pro výstrahu“, on že má strach.

Hromadu nesouhlasných dopisů zahájil anonym, podepsaný „Váš bývalý předplatitel“. Ptal se sice, co nás vedlo k napsání oněch článků, ale o odpověď už zřejmě nestál. Většina těchto dopisů si vůbec nevšimla podstaty událostí popisovaných v našich článcích. Nezpochybňovala ani tak jejich věrohodnost jako spíš čistotu našich úmyslů. Pěkně to vyjádřil **V. Krojinger** v dopise bez adresy, v němž nás oslovuje „Vy slavní intelektuálové“ a dodává: „Hrozně mě dojalo, jak ve 3 sobotních novinách roníte krokodýlí slzy nad pobitými Němci při odsunu. Já to neschvaluji, byla to surovost, zahynulo mnoho dobrých Němců, ale těm už nepomůžete a tím zveřejňováním nahráváte těm „nadřazeným“ a sebe tím ponižujete... Proč házíte hanbu na všechny Čechy, na celý národ? Co komu ta pravda pomůže, jenom rozeštváváte národ...“ A výtka na závěr: „Vypadá to jako na objednávku. Jak se říká, ani kuře zadarmo nehrabe.“

„Mám dojem, že píšete podle hesla „Čí chleba jíš, toho píseň zpívej,“ uvádí **A. Slečka z Ostravy**. Také **ing. J. Habrnal z Olomouce** ví „naprosto bezpečně“, že by naše články byly v Ně-

Svědectví nejen o

DEN 15. 6. 1996 o.v

mecku náležitě odměněny, a již tento předpoklad mu stačí k tomu, aby nás škádlivě pojmenoval „rektálními horolezci“. Ptá se jednoho z nás: „Kde jste byl, když naši stateční vlastenci trpěli v nacistických vězeních, mučirnách, koncentračních táborech, bojovali na všech frontách 2. světové války?“

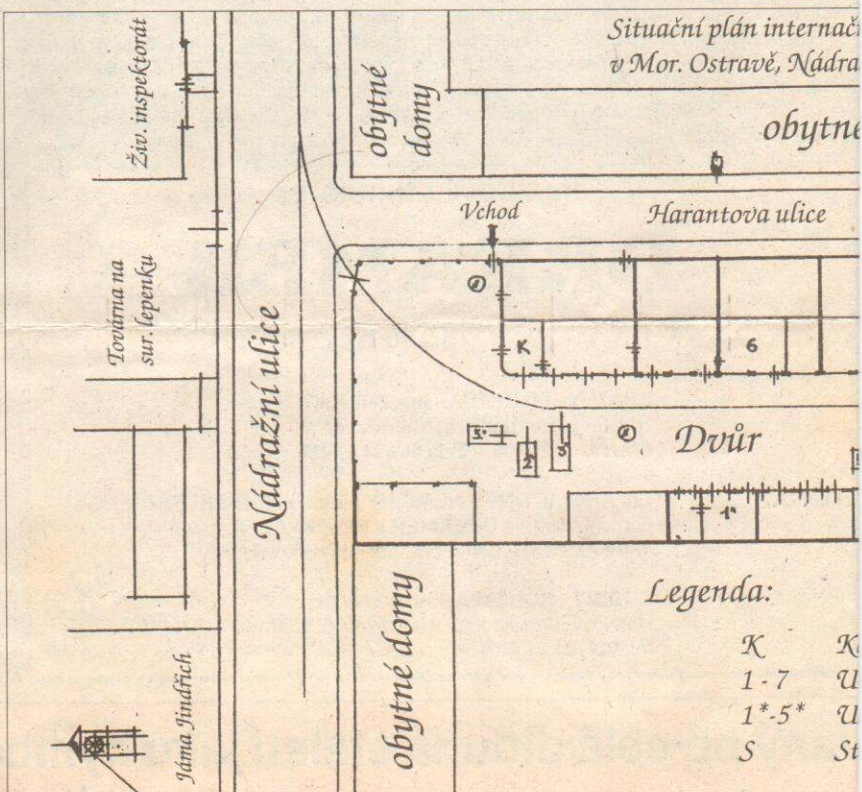
V. Štefek z Frýdku-Místku nás vyzval, abychom odpověděli na jeho otázky a vyvrátili tak domněnku, že sympatizujeme s Němci. Kolik Čechů muselo odejít ze Sudet? Kdo vyvolal 2. světovou válku? Kolik miliónů nevinných v ní zahynulo? Kdyby Němci nenapadli Sovětský svaz, nikdy bychom nepoznali ani komunismus. Také **ing. M. Stojek z Ostravy** nám stručně vylíčil dějiny světové války a doporučil, abychom napsali aspoň dva podobné články o „Němcích a jejich zločinech“. **J. Křístek z Frýdku-Místku** popsal historii války a odboje dokonce na pěti stránkách svého dopisu, s jehož sympatickým závěrem rádi souhlasíme: „Jako člověk, který prožil hrůzy války na bojištích, bych si přál, abychom byli se všemi státy, zvláště s těmi sousedními, přáteli a aby další generace už nikdy nemusely něco podobného prožívat.“

S. Najzar z Ostravy byl šokován naším údajným tvrzením (které jsme ovšem nikdy netvrdili), že zastřeleni Němci „se prý ničím neprovinili“, a nařkl nás z neznalosti historie. Sám nám připomněl dosud neznámou kapitolu dějin: „V roce 1938 v době ohrožení republiky řádili werwolfové, vypalovali opuštěná stavení po vyhnaných Čechách a každého Čecha

na setkání zastřelili (toto by měl váš historik zjišťovat!).“ **Ing. M. Vejrosta z Orlové-Lutyně** odsuzuje „počinání lidské spodiny při vysídlování Němců“, zároveň však zdůrazňuje, že „díky nacistické okupaci byla umožněna i poválečná expanze neměně zvrácené ideologie - komunismu“. **E. Záhumenský z Ostravy** napsal: „Skoro denně čtu v novinách o jakémsi divokém odsunu Němců z pohraničí. Byl jsem v tu dobu komisařem v Cukmantlu (nyní Zlaté Hory) na Jesenicku a mohu prohlásit, že je to nesmysl... Nepamatuji se, že by kterýkoliv občan německé národnosti si mohl stěžovat, že s ním bylo nelidsky zacházeno.“ Přišel zřejmě na Jesenicko až v době pozdějších „řádných“ odsunů, jinak by to sotva mohl tvrdit.

Jen několik čtenářů mělo konkrétní námítky k popisovaným událostem, nepředložili ovšem o svých pochybnostech žádné důkazy. **S. Čech z Ostravy-Poruby** nevěří, „že teprve nedávno byly nalezeny nějaké přísné tajné dokumenty o zvěrstvech v táboře Hanke. Pokud vůbec existovaly, tak nebyl důvod, aby se zatajovaly.“ V táboře Hanke byli nejhorší nacističtí zločinci, kteří při výsleších lhali, ale měli smůlu, protože čeští občané měli dobrou paměť. „Dalo se to nazvat revolučními soudy.“ Pisatel se vrátil do Ostravy v půli května 1945, nikdy však „nezaslechl ani v novinách nečetl o jakýchkoliv zvěrstvech v nějakém lágru poblíž šachty Jindřich.“ Znamená to tedy, že k žádným zvěrstvům nedošlo?

Námítka **A. Slečky** je konkrétnější.

Schematický plán internačního tábora Hanke na Nádražní ulici v Moravské Ostravě

Němcích

ních zkušeností závěry pro dnešek, jinak by ono varovné poselství ztratilo smysl, k jejich i naší společné škodě.

Tím, že jsme zveřejnili informace o některých poválečných událostech, jimiž se sotva lze pyšnit, jsme však nijak nezpochybnili naši historii, nepro-

Vážení pánové,

děkuju za poslání několika čísel vašich novin s přílohou. Články jsem si přečetl. Myslím, že aspoň něco se podařilo: o těch věcech se píše a mluví, lidé se s tím musejí vypořádávat, a o to šlo.

S pozdravem

Ludvík Vaculík

Svůj názor na zveřejněné články nám zaslal spisovatel Ludvík Vaculík.

Jako řidič firmy ANTL rozvážel zdravotnický materiál i do firmy na Harantově ulici, jež sídlila přímo proti dvoru tábora Hanke. Proto ví, že „jednou se internovaní Němci vzbouřili a zavraždili tři strážné, než stačila přijít posila.“ Škoda jen, že takový „důkaz“ neznal dobový tisk a pracně si vymýšlel ospravedlnění oné krvavé lázně, již byla završena údajná „vzpoula“.

V žádném případě jsme se nechtěli dotknout citů pamětníků oněch válečných a poválečných dob, jež jsou nesmazatelně vepsány v jejich myslích. Mají právo na naši úctu, chceme respektovat jejich přesvědčení a vyvozovat z jejich život-

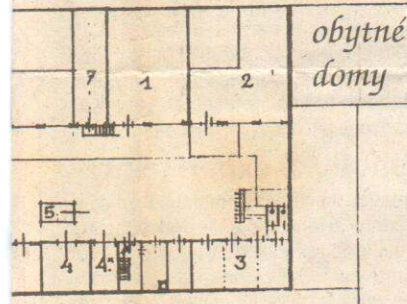
vedli revizi výsledků druhé světové války ani neobhajovali její strůjce, německé nacisty, jejichž zločiny máme v dobré paměti. Jen za poslední rok a jen na stránkách DNE jsem takových článků publikoval nejméně deset. O nacistických zločinech existuje obsáhlá literatura dostupná v každé knihovně na rozdíl od námi zveřejněných faktů, jež byly po půl století úmyslně zamlčovány. Kdo pozorně sledoval nedávný sněm sudetoněmeckého landsmanschaftu, jistě pochopí, že právě takové články vyražejí stoupencům pana Neubauera trumfy z rukou. Vyvracejí totiž jeho tvrzení, že v České republice se tyto události dosud zamlčují a záměrně tají, zároveň také přesné pojmenování a vyčíslení oněch událostí uvádí na pravou míru mnohé smyšlenky a zveličené údaje, které by jinak sotva bylo možno ověřit.

A v neposlední řadě je zde onen rozměr etický, jak o něm hovoří člověk nad jiné povolaný, rakouský psycholog Viktor E. Frankl, bývalý vězeň nacistických koncentračních táborů, v nedávno i u nás vydané knize „...a přesto říci životu ano“:

„Nacionální socialismus zplodil rasové šílenství. Ve skutečnosti však existují jen dvě lidské rasy: „rasa“ slušných lidí a „rasa“ neslušných lidí. A toto rasové dělení probíhá napříč všemi národy a uvnitř každého jednotlivého národa napříč všemi stranami. To, že slušní lidé jsou v menšině a že v menšině byli a pravděpodobně i budou, s tím se musíme vyrovnat. Nebezpečí hrozí teprve tehdy, jestliže nějaký politický systém vyplaví na povrch ty neslušné, když dojde k negativnímu výběru. Proti tomu však není žádný národ imunní. A v tomto smyslu je holocaustu v zásadě také každý národ schopen.“

učního tábora „Hanke“
dražní 75

né domy

Kancelář a strážnice
Ubytky pro muže
Ubytky pro ženy
Strážný

avě nalezený ve spisech Státní bezpečnosti.

Syndikát novinářů ČR
Dr. Šmerala 2, Ostrava 1
tel. (069) 620 32 55
fax: (069) 620 32 66

Pozvánka na tiskovou besedu

Syndikát novinářů severní Moravy a Slezska a Slezský ústav Slezského zemského muzea v Opavě Vás zvou na tiskovou besedu "POVÁLEČNÉ REPRESY V ČSR", která se bude konat v úterý 28. května 1996 v 10,00 hodin v Press klubu v Polském domě v Ostravě 1, Poděbradova 53.

PROGRAM: Vědečtí pracovníci Slezského ústavu poprvé veřejně představí výsledky výzkumného projektu "Mechanismy mimosoudních perzekucí v českých zemích v letech 1945-1954", který se zabývá problematikou internačních táborů všeho druhu, táborů nucené práce a dalších forem poválečné mimosoudní perzekuce. Ředitel ústavu Dr. Rudolf Žáček podá informaci o činnosti tohoto vědeckého pracoviště, jež bylo před časem vyčleněno z Akademie věd a jako jedno z mála takto postižených uhájilo svou existenci. Součástí konference bude i diskuse k seriálu článků o zločinech spáchaných na Němcích na Ostravsku, otiskovaném v Moravskoslezském dni. Přítomen bude i přímý svědek popisovaných událostí.

za grémium
Miroslav Tyrlik

Bližší informace o konání tiskové besedy můžete získat na Syndikátu novinářů v Ostravě na tel. (069) 620 32 55 u paní Kahánkové nebo osobně na sekretariátu Syndikátu novinářů, Dr. Šmerala 2, Ostrava 1.

Osudy německého chlapce v českých internačních táborech po druhé světové válce

„Do tábora Hanke jsem se dostal 18. května 1945. Den před tím jsem se vrátil do Ostravy z amerického zajetí. Měl jsem tady matku a mladšího bratra, chtěl jsem se o ně po válce starat. Sloužil jsem u protiletadlového dělostřelectva na letišti v Plzni, před tím jsem působil na letišti v Hrabůvce jako jeden z vedoucích letecké mládeže. Bylo nás tam přes sedmdesát plachtařů a moje dobré letecké výsledky rozhodly o tom, že jsem narukoval k wehrmachtu tak mladý.“

MIROSLAV TYRLÍK

Jindřich S., jenž našemu listu svěřil svůj poválečný příběh, měl sedmáct let, když začátkem května uprchl z amerického zajetí ve Weidenu. V kalhotách po nebožtíkovi, v letecké bundě bez distinkcí a bez odpáraného kožešinového límce se vydal pěšky na sedm set kilometrů dlouhou pouť do rodné Ostravy. Kus cesty ho živili samotní „amíci“, kteří stavěli telefonní vedení. Hodili mu pár konzerv, aniž tušili, že obdarovávají uprchlého německého zajatce. Jen na hranicích se jeden černý voják na poutníka podezíravě zahleděl a utrousil: „V Čechách to pro Němce nevypadá dobře.“

„Většinu cesty jsem absolvoval v noci. Před den jsem pomáhal sedlákům za jídlo a večer jsem místo do stodoly zamířil dál k domovu. Celou cestu jsem absolvoval pěšky kromě asi patnácti kilometrů. Nějaký sedlák vezl na vzdálený hřbitov svého mrtvého syna a dovolil mi posadit se na jeho rakev.“

Když Jindřich S. dorazil do Ostravy, navštívil nejprve svého strýce. Ten nechal ještě týž den synovce zatknout. Mladík byl „za tepla“ vyslechnut a druhý den už byl noclehem v táboře Hanke v centru Ostravy.

Nebyli k nám všichni stejní

„Byl jsem přidělen do kobky č. 3, která na rozdíl od šestky byla určena pro lehčí případy. Bylo nás tam kolem sedmdesáti, spali jsme na zemi. Ráno a večer jsme dostávali půl litru černé hořké kávy a k obědu tři čtyři brambory uvařené ve slupce. Chléb jsme měli, když nám nakousnutý krajíc hodili přes plot lidé vracející se z kina Alfa, které bylo blízko lágru. Každý den někdo „zavřel oči“, ale příčinu nevím. Něco se proslychalo o „šestce“, bylo z ní slyšet nařikání, ale nic konkrétního jsem nevěděl.“

Do chvíle než Jindřicha S. vyvolali na dvůr a hlavní mordýř tábora, bývalý masér z Karolíny Glos, mu svěřil k ošetřování zdecimovaného někdejšího šéfa bohumínské „lokálky“ Oskara Stalzera. Glos mu vykloubil obě ruce a mladíkovi nařídil: „Přiděluji tě k tomu hajzlovi jako ordonanc, budeš se o něho starat.“

Jindřich S. se o zmračeného muže staral asi deset dní, pak Stalzer zmizel. Bylo 4. června 1945.

„Škrábal jsem na nádvoří brambory, najednou se ze šestky vyrojili vězni a stráže do nich začaly střílet. Schoval jsem se na střeše maringotky, ve které bydlely ženy s dětmi. Když bylo po všem, tak jsem slezl dolů. Nejdřív nás všechny zavřeli, pak zase vytáhli a přikázali lopatami sesbírat do kýblů krvavé sedimenty a vytřít všechno lyzolem. Mrtvé jsme naložili na žebříňák s gumovými koly a v noci je odvezli bez koní do márnice v Mariánských

Horách. Druhý den jsme na hřbitově vykopali jámu asi deset metrů dlouhou, přes dva metry širokou a stejně tak hlubokou. Mrtvé jsme kladli vedle sebe, posypali vápnem a na ně pak navrstvili další řadu, než se hromadný hrob zasypal. Kostí ze starých hrobů vydolované při kopání jámy jsme museli ukládat na hromadu, pak nám nařídili polít je benzinem a zapálit. V horkém popelu jsme si museli opět pár brambor a vlastní močí desinfikovat ruce před jídlem.“

To místo, kde se vše událo, měl na dohled prezident Václav Havel, když v roce 1994 v prostoru bývalého ostravského krematoria odhaloval pomník židovským obětem německého nacismu...

Neděle v táboře Hanke byly vyhrazeny zvláštní „zábavě“ určené pro lehčí vězně z „trojky“. Dopoledne museli všichni nastoupit na nádvoří do kruhu, po jehož vnitřku se procházel určený vězeň. Musel si navléknout německou vlajku s vystřiženým otvorem pro hlavu, nasadit cylindr, natáhnout bílé rukavice, na jednu nohu obout vojenskou holínku a na druhou dámský střevíc s vysokým podpatkem. S hůlkou v ruce obcházel kruh a volal: „Wir danken unseren Führer!“ Každý z kruhu ho musel udeřit a kdo udeřil málo, toho dozorcí vytáhli a ukázali mu, jak se má bít. Nikdo neobešel víc než půl druhého kola.

Když o tom Jindřich S. vypráví, třesou se mu ruce a hlas zadržává ještě ztelněji než při vzpomínce na to, jak musel v hromadném

hrobě ušlapávat mrtvá těla, aby tam šlo pochovat ještě jednu vrstvu. Ponižování lidské důstojnosti sotva lze vytěsnit z paměti.

„Všechno jsem to chápal jako následky války a toho, co Němci způsobili českému národu. Já sám musím říci, že za třináct měsíců internace jsem prošel čtyřmi tábory a nikde mi ani jeden dozorce nezkrivil vlas na hlavě. Mnohde to byli lidé, kteří se vrátili z koncentračních táborů s podlomeným zdravím, přesto mi pomohli; při těžkých pracích nebo v zimě mi nosili stravu, s některými jsem si i tykal. Bylo na nich vidět, co prožili, že mají srdce a váží si života - nejen svého.“

Když Jindřich S. složil policejnímu řediteli Pacltovi do sklepa dvacet metráků koksu, dostal od paní buchtu a kakao. Od bachaře ve Vratimovských papírnách, kde v třeskutém mrazu skládal těžké kmeny, zase chleba se sádlem. Dozorce nejdřív mladíka, který málem propadal roštěm, seřval a pak mu pošepтал do ucha: tam pod tím štusem máš něco na zub. Německým vězňům, kteří U Dubu v Ostravě-Přívoze řezávali dříví, nosila jídlo jedna Židovka. Vrátila se z koncentračního tábora, který přežila spolu s babičkou budoucí ženy Jindřicha S.

„Šest roků jsem tu žil jako cizinec. Z dvacetikoruny na den jsem musel uživit maminku a bratra. Vyhazovali mě z tancovaček, tramvaj jsem mohl jezdit jen na zadní plošně, důlní lampu jsem měl označenou červenou páskou. Když jsem si sestrojil kolo, abych

nemusel na šachtu chodit pěšky, tak mě z něj „sundali“. Stále jsem ale doufal, že bude líp. A také jsem se dočkal.“

V roce 1951 nabídli Jindřichu S. české občanství - za 400 Kčs, které ovšem mladík, jenž před šesti lety prohrál válku, nemohl dát dohromady. Úřady mu nabídly i vystěhování.

„Řekl jsem jim: mám tu v žaláři tátu, jak mohu jít do ciziny a nechat ho tady? Byl odsouzen podle retribučního zákona, devět let odseděl, deset dní pobyl doma a zemřel. Přiznal jsem, že na zakoupení občanství nemám, ale nebyl bych proti, kdyby mi bylo nabídnuto zdarma. Tady jsem se narodil, jsem tu doma, znám tu každý kámen i některé lidi si na mne začali zvykat. Nechte mě tady - poprosil jsem.“

České občanství dostala celá rodina a Jindřich S. se nakonec dostal i ke svému původnímu povolání elektromechanika. Za největší zadoštičinění ale považuje zjevení pravdy o poválečných perzekucích. Alespoň v jeho případě měla účinek katarze, která očisťuje duši konečným smírem.

„Zkusil jsem toho v životě tolik, že bych nebyl schopen někomu ublížit. Věčně se mstít nemá smysl, vždyť život je tak krátký, je třeba si odpouštět a pomáhat si. Někteří mi radí, abych se nějak „vypořádal“ s křivdami minulosti. Ale já znovu opakuji - devadesát procent českých strážných se ke mně chovalo slušně. A nejen ke mně. I v lágrech platilo: jak se do lesa volá, tak se z něj ozývá. Nikdy jsem nikoho neprovokoval. Za dostačující „vypořádání“ s touto otázkou považuji skutečnost, že autoři našli odvahu napsat pravdu. Po jednapadesáti letech poskytl zadoštičinění nejen mně, ale všem obětem a pozůstalým.“

DEN 15.6.1996

Zločin je zločinem, ať jej spáchal gestapák či národní gardista

I osudy sudetských Němců patří do našich dějin

OSTRAVA - Přibližně 20 tisíc sudetských Němců zahynulo během poválečného odsunu této skupiny obyvatel z českých zemí. Historik Mečislav Borák ze Slezského ústavu Slezského zemského muzea v Opavě to konstatoval na včerejší tiskové konferenci v Ostravě.

LUMÍR MIKULKA

Objasnění okolností odsunu německého etnika je součástí historického výzkumu mimosoudních perzekucí na Moravě a ve Slezsku v letech 1945 až 1954, na němž v současnosti pracuje tým historiků Slezského ústavu. Za jeden z přínosů detailního průzkumu tohoto období považuje Mečislav Borák právě upřesnění odhadu počtu obětí na lidských životech, jež odsun provázely. Zatímco badatelé ze SRN hovořili původně

o 300 tisících mrtvých, přistoupila část z nich po konzultacích s českými kolegy na podstatně nižší údaj s horní hranicí 40 tisíc obětí odsunu.

„Cílem výzkumu je rozkrýt méně známé souvislosti, které byly české společnosti sdělovány jen v náznacích a v kusých údajích,“ uvedl historik Tomáš Staněk, který se problematice odsunu Němců věnuje již od 80. let. Současně upozornil, že migrace německého obyvatelstva z českých zemí pokračovala i po ukončení hromadného odsunu přibližně tři miliónů sudetských Němců, a to počátkem 50. a poté opět koncem 60. let. Tomáš Staněk současně upozornil, že násilné činy, k nimž po skončení II. světové války vůči Němcům docházelo, jsou doloženy archivními dokumenty, přičemž jde často o zprávy tehdejších bezpečnostních orgánů. „Revo-

luční gardisté byli začleňováni do vojenských útvarů, všechny oddíly měly své velitele a vydávaly se rozkazy, které lze doložit,“ tvrdí Tomáš Staněk. Zločiny spáchanými v poválečném období se zabývala již od roku 1947 zvláštní parlamentní komise, kterou však KSČ po únoru 1948 rozehnala.

V souvislosti s ohlasem na sérii článků pojednávajících o tragických okolnostech tzv. divokého odsunu Němců publikovaných nedávno ve DNI konstatoval Mečislav Borák, že čtenáři, souhlasící s obsahem článků zůstali z velké části v anonymitě, neboť se obávají reakcí svého okolí. Na dotaz, zda je zapotřebí se o tuto kapitolu dějin zajímat, pak opavský historik uvádí: „Zabýval jsem se i nacistickými zločiny. Z mého hlediska je jakýkoliv zločin na bezbranných lidech stejný, ať jej spáchali gestapáci nebo čeští gardisté.“

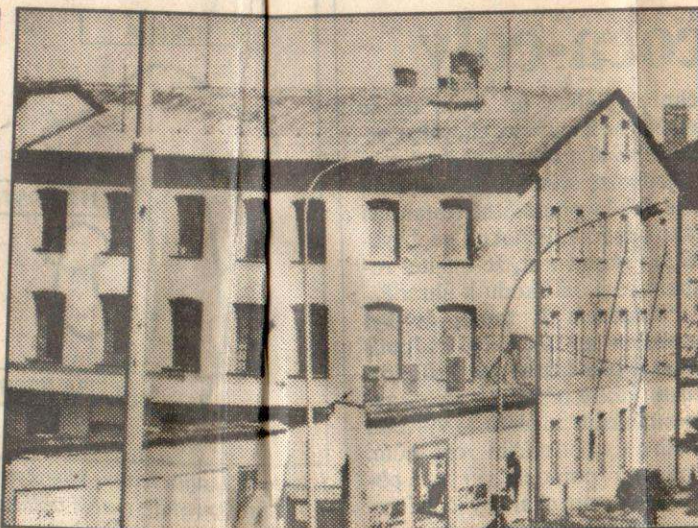
MSJ 20.5.96

Zavraždění Němci vzrušili Místečany

FRÝDEK-MÍSTEK (ml) - Desítky občanů, vesměs důchodců, přišlo se v minulém týdnu zeptat do naší redakce, zda jsou skutečně pravdivé informace o zavražděných místeckých Němcích v roce 1945, které se v minulém týdnu objevily v televizi a tisku. "Dělo se všelicos, ale od roku 1990 se nikdo nepokusil říci pravdu. I já se bojím, že by mě 'červení' ještě i dnes lynčovali, kdybych se postavil na stranu Němců a řekl pravdu," svěřil se nám důchodce F., který si samozřejmě nepřeje být jmenován. Pravdu ale veřejnosti předvedl historik Mečislav Borák, který v minulých dnech dokázal, že v posledních květnových dnech roku 1945 bylo v Místku povražděno 29 Němců, vesměs úředníků a drobných podnikatelů včetně pošáka a pekaře. Zabíjelo se jednak naprosto bezdůvodně (z pozice "pseudohrdinství" novopečených revolucionářů), jednak, aby se čeští udavači zbavili svědků z řad Němců o svých podlých činech za války.

Zápis z kroniky města Frýdku-Místku o zabíjení Němců v

pohnuté poválečné době byl však zlikvidován na popud StB v sedmdesátých letech, přičemž byl nahrazen nově vlepeným listem. "Kroniky by neměly vůbec být uloženy na radnicích. Tam mohou být vždy zneužity, neboť mění se politické systémy a starostové vždy mohou mít nějaký důvod něco v kronikách měnit," dodává k celému případu PhDr. Alena Matějová, ředitelka Okresního archivu ve Frýdku-Místku. Věří, že 90 % kronik, které zmizely či mizí z radnic v našem okrese, bylo zlikvidováno úmyslně. "Já jsem o případu zavražděných Němců zatím neslyšel," kupodivu říká starosta Frýdku-Místku Pavel Vyvíjal, který je nyní před volbami natolik zaměstnán, že sdělovací prostředky moc nesleduje. Není proto zatím schopen sdělit, zda budou chybějící informace z kroniky nějak doplněny do "paměti města". "Věřím, že se událost odehrála tak, jak ji popisuje historik Mečislav Borák, měla jsem v ruce i jiné materiály, které tomu nasvědčují," říká k případu ředitelka archivu Alena Matějová.

Z této budovy (dnes neexistující Czajankova kasárna) se jako z jediného místa v celé republice při nacistické okupaci proti Wehrmachtu 14. 3. 1945 večer střelilo. To bylo skutečné hrdinství. V roce 1945 se však několik "antihrdinských" Místečanů zachovalo k obyčejným Němcům až příliš tvrdě.

Foto: FM - ARCHIV

ANKETA

Jak dnes vnímáte odsun Němců?

Stanislav Kaděra, 68 let, FM:

"Zijeme s Němci vedle sebe více než tisíc let. Mnoho jsme si toho za tu dobu vzájemně dali. Odsun si Němci 'vykoledovali', ale neaktivnější odsunovali kolaboranti."

Stanislav Sikora, "kolem" šedesátky, Jablunkov: "My jsme byli součástí Velkého Slezska a přesto, že na odsun svůj názor mám, nemíním to komentovat."

Ing. Jaroslav Snopek, 62 let, FM: "Já sám jsem byl odsunut. Vyhnal nás Slovenský štát. Jistě došlo k excesům, ale ti,

kteří si to nezasloužili, byli výjimkami."

Božena Nováková, 60 let, FM: "Odsun byl naprosto oprávněný. Staly se jistě věci, které byly špatné, ale když nás Němci stěhovali z pohraničí, taky s námi nezacházeli v rukavičkách."

Václav Lubal, přes 70 let, FM: "Byl jsem tenkrát kluk, ale dobře si pamatuju, jak jsme byli se školou na výletě na Pálavě a Němci po nás házeli kamení a řvali 'Böhmische

